

VEČEŘE PÁNĚ

Pesach a VP

Když čteme slova Pána Ježíše o ustanovení VP, dozvídáme se, že k němu došlo o svátku židovských Velikonoc, PESACHU, hou beránka. Pesach byl svátek, který Židům, připomínal vysvobození z egyptského otroctví. V tu velkou noc měl egyptskou zemi projít anděl zhoubce a pobít všechno prvorozené od lidí po dobytek. To měla být pro Egypt poslední rána. Jinak by Izraelce nepropustili. Izraelci měli v tu noc zabít beránka a jeho krví potřít dveře svých obydlí. Když zhoubce krev uviděl, takový dům pominul. Na ten den vysvobození měli i v budoucnu stále pamatovat a pečlivě dbát na každoroční připomínku tohoto vysvobození (Ex 12,17). Smysl toho všeho měli připomínat a vysvětlovat jej i svým dětem (v. 26-27). Z generace na generaci se tedy uchovávala památka velkého Božího vysvobození.

Pokud chceme správně pochopit svátost VP, musíme mít toto sz pozadí na paměti. Ne náhodou Pán Ježíš ustanovil svátost VP právě když se svými učedníky slavil hod beránka, židovské velikonoce. Dodal jim ovšem nový či přesněji plnější význam. Židé zabíjeli beránka a jeho krví potírali veřeje svých domů. Boží soud, valící se na Egypt, je tímto minul.

Pán Ježíš je v NZ také nazýván beránkem. A čteme zde, že i jeho prolitá krev zastavuje Boží soud. Krev Pána Ježíše, Beránka Božího, smývá, očišťuje lidský hřích. Tehdy ve SZ kdo jedl Beránka a natřel jeho krví své dveře, byl zachráněn. Dnes, kdo ve víře přijímá Pána Ježíše a očišťující moc jeho krve, je také zachráněn. Tehdy byli zachráněni z moci Egypta. Dnes je člověk krví Kristovou osvobozen z moci daleko horšího otrokáře: z moci hříchu, ďábla a smrti. Krev Kristova je výkupným z moci tohoto všeho zla.

To je základ, který si při každé VP připomínáme. Podívejme se nyní na smysl VP podrobněji.

Smysl VP

- památka (oběti) Pána Ježíše. Jedním z hlavních smyslů VP je památka Pána Ježíše, resp. památka smrti Pána Ježíše za naše hříchy. „*To číňte na mou památku*“,“ přikazuje Pán Ježíš svým učedníkům, když jim podává chléb a víno. Když v církvi o VP mluvíme, používáme někdy termín „památka svaté večeře Páně“. Není to úplně nejlepší pojmenování. Nejde tu přece o to vzpomínat na to, jak Pán Ježíš naposledy večeřel se svými učedníky. Nepřipomínáme si onu první večeři Páně, ale smrt Páně.

K tomu nakonec odkazuje i chléb, který jíme a víno, které pijeme. Chléb představuje tělo Páně za nás ukřižované a víno představuje jeho krev za nás prolitou.

VP tedy není na památku oné první VP, ale památkou samotného Pána Ježíše, toho, že pro nás podstoupil smrt. Památka – to je jeden smysl VP. Upamatovat se na to, co se tehdy stalo. Nezapomenout. Připomínat si.

Připomínání si je v duch. životě velmi důležité. Už ve SZ žalmista nabádal vlastní duši: „*Nezapomínej na žádné jeho dobrodíní*“. A samotný hod beránka byl každoroční, stále se opakující připomínkou Boží záchrany. Nezapomeň. Nezapomeň, co pro tebe Bůh udělal.

- památka uzavření nové smlouvy. Nad kalichem s vínem Pán pověděl: „*Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví*“ (1K 11,25). Slyšíme-li tu o „nové“ smlouvě, musela být i nějaká „stará“. A také byla. Stará smlouva je smlouva, kterou uzavřel Bůh s Izraelem na hoře Sinaj. Smlouva zněla: Já vám budu Bohem a vy budete můj lid. Izrael měl dodržovat Boží přikázání a Bůh sliboval svou věrnost, péči a ochranu.

V Bibli ovšem čteme, že Izrael smlouvu s Bohem nenaplnil, že ji opakovaně porušoval. Jejich srdce se stále odklánělo od Boha. A Tak Bůh slíbil novou smlouvu, která nebude už vyjádřena ve vnějších zákonech a předpisech, ale bude vepsána přímo do srdcí lidí. Lidé už nebudou toliko zvnějšku přicházet k Bohu, ale Bůh bude v přebývat a působit přímo v lidských srdcích. To měla být nová smlouva. A Pán Ježíš ji svou smrtí na kříži ustanovil.

Kdo věří v Pána Ježíše, vstupuje do jeho srdce Bůh, Duch svatý, a proměňuje jej ke své podobě zevnitř, ze srdce. Krví Ježíšovou je očištěn náš hřích a Bůh přebývá v našich srdcích.

I to si připomínáme při VP. Novou smlouvu.

- očekávání příchodu Pána Ježíše. „*Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde*“ (1K 11,26). „*Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce*“ (Mt 26,29). V těchto slovech je obsaženo i zaslíbení do budoucnosti. Nejčastěji si při VP připomínáme to, co pro nás PJ učinil v minulosti. Ale VP i rozměr budoucího. To, co církev má a přijímá, není všechno. Ještě něco přijde. Boží království. Každá VP ukazuje, že tento čas tu ještě není, ale přijde, protože Pán to slíbil, že bude s námi znovu stolovat ve svém království.

- společenství těla Kristova. Pavel píše o „*společenství večeře Páně*“ (1K 11,20). Jinde píše: „*Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu*“ (1K 10,16-17).

Zatím jsme hovořili o VP spíše ve vztahu k Bohu – co VP vypovídá mě a Kristu. Ale velice důležitým prvkem při VP je i společenství křesťanů. Nejde jen o chvíli kdy já soukromě prožívám něco se svým Pánem, ale nesmím přehlédnout, že zde jsou i druzí kolem mě, kteří spolu se mnou přijímají, z jejichž rukou беру chléb a víno a podávám případně je do rukou dalších. VP je chvílí, kdy se máme vnímat pospolu, jako jedna rodina Božích dětí. Je to hod jednoty a rovnosti. Nikdo tu není výš a nikdo níž. Všichni jsme spojeni jednou vírou. Všichni ať už jme na

společenském žebříčku výše či méně, zde jsem si rovni, stojíme před Kristem a vyznáváme, že jsme jen ubozí hříšníci, kteří potřebují Boží milost a odpuštění. Při VP všichni stojíme obrazně řečeno pod křížem.

Mluvili jsme dosud o tom jaký je smysl VP. Nyní si povzme něco o tom, jakým způsobem a co v nás VP působí.

Co VP působí?

Především povzbuzení ve víře a v cestě za Kristem. K tomu je VP určena. Má povzbudit ve víře. Ve víře nás povzbuzuje v první řadě Boží slovo, Písmo svaté. Ale také svátosti. Reformátor Jan Kalvín k tomu píše: „Když se nám Kristus dává toliko v učení a kázání, naše slabost nám brání přijmout jej s opravdovou důvěrou srdce. Otec všeho milosrdenství se však snížil k naší slabosti a uvolil se přidat ke svému slovu viditelné znamení, aby zpřítomnil podstatu svých slibů, vymaň nás z pochyb a nejistot, upevnil nás a posílil.“¹ Kalvín si povšiml, že viditelné může v určitém ohledu oslovit více než slyšitelné. A tak nemáme jen slovo psané (Bible) či mluvené (čtení, kázání), ale i slovo „hmatatelné a chutnatelné“. To vše je Boží pomoc, abychom zvěst o Kristu mohli co nejlépe přijmout a vstřebat.

Jak VP působí?

Ne nějak magicky, ale skrze víru. VP v sobě nemá nějakou zvláštní duchovní energii, která by sama od sebe působila. Svátosti působí jako viditelné zvěstování evangelia a užitek z nich má člověk, který přistupuje s vírou v Ježíše Krista, aby byl ve své víře, která může všelijak kolísat, nově povzbuzen. Bez víry v Krista VP u člověka nic nevypůsobí. S vírou působí povzbuzení. S tím souvisí další:

Komu je VP určena

Podle evangelií Kristovým učedníkům. Tedy těm, kdo v Krista věří a následují jej. Podle Řádu CB se VP účastní „zpravidla plnoprávní členové (CB) a umožňuje se účast také pokřtěným a znovuzrozeným hostům z jiných křesťanských církví, kteří vyznávají Ježíše Krista, jako svého Pána.“² Zdůvodnění je pochopitelné. Má-li člověk přijmout užitek z VP, musí věřit v to, co tato svátost zvěstuje: smrt Kristovu za hříchy lidí.

Spory o přítomnost Pána Ježíše ve VP

Jak jistě víte, v církevních dějinách se vedly různé spory o to zda a jakým způsobem je Pán Ježíš ve svátosti VP přítomen. Jsou to subtilní otázky, jimiž bych vás nerad zatěžoval. Pro tuto chvíli postačí, že většina křesťanů věří, že ve svátosti VP je Kristus nějakým způsobem přítomen. Toto přesvědčení vyplývá ze slov Pána Ježíše, která pronesl nad chlebem: „*Toto je mé tělo, které se za vás vydává*“ (Lk 22,19). Pro CB je nejbližší pojetí J. Kalvína, tedy, že v chlebu a vínu přijímáme tělo a krev Pána Ježíše duchovně.

Připravování se na VP

Apoštol Pavel kladl také důraz, ta hodné přijímání VP: „*Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Necht' každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení*“ (1K 11,27-29).

Tato slova nás možná až lekají. Mluví se tu o těch, kdo přijímají VP nehodně a že si tím způsobují Boží odsouzení. Ptáme se pak, kdo je tedy vůbec hoden ke stolu Páně přistupovat. Na první pohled to vypadá, že zváni jsou ti, kdo nemají žádné problémy, žádné hříchy, žádné pochybnosti.

Ale tak tomu není. VP není určena andělům či dokonalým svatým. Je to „hostina hříšníků“, ale takových, kterým v jejich hříchu není dobře, bojují s ním, zříkají se jej, vyznávají jej Bohu a prosí za odpuštění a pomoc ke změně života. Pokud však někdo k VP přistupuje v pýše, nekajícně, ve svém hříchu si hová, takový nechápe smysl VP a jí a pije si odsouzení.

Proto apoštol přikazuje, aby každý křesťan, který má přijímat VP sám se zkoumal, aby nahlédl do svého srdce a zkoumal jeho základní pohnutky a motivy. Pokud je v našem srdci lítost nad hříchem, pokud své hříchy Bohu vyznáváme, máme v sobě touhu se Bohu líbit a máme-li upřímnou víru, že jedině obětí Ježíše Krista nás očisťuje od hříchu, pak přijímáme hodně.

K dobré přípravě na VP tedy patří zkoumání sebe sama, vyznávání hříchů, ale také víra v milost Pána Ježíše. A jelikož při VP jde také o společenství věřících, je namístě i úsilí o pokoj mezi bratry a sestrami. Ne vždy se všechna vzniklá napětí vyřeší ze dne na den, ale měla by tu být cítit snaha o usmíření, odpuštění, o pokoj a lásku.

Zdržet VP by se měl ten křesťan, který svéhlavě žije ve hříchu či v neodpuštění vůči bližnímu a nechce tyto věci před Bohem vyznat a řešit.

Kde člověk třeba i různě chybuje a hřeší, ale lituje svých hříchů a má dobrou vůli se z jejich moci vymanit, tomu VP přináší mocné povzbuzení – Kristus ukřižovaný tě z moci hříchu vysvobozuje.

Závěr

Svatá VP je posilou na cestu pro křesťanské poutníky. V ní se každý může ujistit, že Pán Ježíš neumíral zbytečně. Jeho tělo a krev byly vydány jako výkupné za všechny hříchy všech lidí celého světa. Kdo jeho tělo a krev ve víře přijímají, mají odpuštění hříchů a život věčný.

1) Jan Kalvín, Malé pojednání o večeři Páně, str. 26-27

2) ŘCB, čl. 92, odst. 1

A tak ačkoliv VP připomíná smutné věci smrti Kristovy, důsledek by měl být nesmírně radostný. Z evangelia a také od stolu Páně se ti, milý člověče, zvěstuje Boží milost a slitování, odpuštění a život. Přijímej to vše s otevřeným srdcem a s vírou. AMEN

18.4.2010 M. Žemlička